

prima instanță: V. Boico

instanța de apel: V. Pruteanu, A. Gavrilița, L. Popova

## DECIZIE

03 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul  
Judecătorii

Tatiana Vieru,  
Valentina Clevadî, Tamara Chișcă-Doneva,  
Iurie Bejenaru, Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de „Termoelectrica” societate pe acțiuni și recursul declarat de întreprinderea de stat „Teatrul de Operă și Balet „Maria Bieșu”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „Termocom” societate pe acțiuni în procedura planului împotriva întreprinderii de stat „Teatrul de Operă și Balet” privind încasarea penalității de întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 septembrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de întreprinderea de stat „Teatrul de Operă și Balet” și modificată hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 12 martie 2014,

### c o n s t a t ă

La 03 iulie 2013, societate pe acțiuni „Termocom” în procedura planului a depus cerere de chemare în judecată împotriva întreprinderii de stat „Teatrul de Operă și Balet” privind încasarea penalității de întârziere.

În motivarea acțiunii a indicat reclamantul că, în baza contractului de livrare a energiei termice în apă caldă nr. 3081 din 01 mai 2009, încheiat între SA „Termocom” în procedura planului și ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet”, ultima și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate de SA „Termocom” la obiectele sale.

Potrivit contractului, consumatorul efectuează plata pentru energia termică furnizată lunar, în lei prin transfer bancar pe contul de decontare al furnizorului. Plata se consideră efectuată la data încasării sumelor bănești pe contul de decontare al furnizorului.

Precizează reclamantul că obligațiile contractuale, asumate de către furnizor, au fost respectate în întregime.

Indică reclamantul că, nerespectarea de către consumator a obligațiilor sale

contractuale a generat calcularea pentru perioada ianuarie – mai 2013 a penalități în sumă de 135634,94 lei. Calculul penalității a fost efectuat în corespundere cu acordul adițional la contractul de livrare a energiei termice în apă caldă nr. 3081 din 01 mai 2009.

Menționează că, întru soluționarea pe cale amiabilă a litigiului, pârîtului i-a fost expediată pretenția prin care a fost solicitată achitarea penalității, care însă, a fost lăsată fără răspuns.

Solicită SA „Termocom”, încasarea de la pârîtul ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet” a sumei de 135634,94 lei cu titlu de penalitate și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 12 martie 2014, acțiunea a fost admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 septembrie 2015, a fost admis apelul declarat de ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet” și modificată hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 12 martie 2014, prin micșorarea penalității de la 135634,94 lei la 5 000 lei și a taxei de stat de la 4069 lei pînă la 270 lei.

La 03 noiembrie 2015, SA „Termoelectrica” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 septembrie 2015, solicitînd admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat că hotărîrea instanței de apel este ilegală și neîntemeiată.

La 14 ianuarie 2016, ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 septembrie 2015, solicitînd admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel în partea în care a fost respins apelul ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu”, cu pronunțarea unei hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat că hotărîrea instanței de apel este ilegală și neîntemeiată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” neîntemeiat, iar recursul declarat de SA „Termoelectrica” întemeiat și care urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel în partea micșorării penalității și în această parte menținută hotărîrea primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs; să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Potrivit prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Examinînd înscrisurile anexate la dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 09 septembrie 2015 și expediată în adresa părților la 21 septembrie 2015. (f.d. 96)

Dovada receptiei actului judecătoresc, la dosar nu este.

Ținînd cont acest fapt, Colegiul consideră că recursurile sunt declarate în

termen.

Conform art.439 alin.(2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 03 decembrie 2015, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” copia recursului declarat de SA „Termoelectrica”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței. (f.d. 120)

La 14 ianuarie 2016, ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” a depus referință la recursul declarat de SA „Termoelectrica”, cu solicitarea de a declara recursul inadmisibil.

La 15 ianuarie 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SA „Termoelectrica” copia recursului declarat de ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței. (f.d. 128)

La 26 ianuarie 2016, SA „Termoelectrica” a depus referință la recursul declarat de ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu”, cu solicitarea de a respinge recursul.

Conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În temeiul normei precitate, Colegiul a examinat recursurile declarate de SA „Termoelectrica” și ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” și a dat următoarea apreciere.

Din materialele dosarului se constată că, între SA „Termocom” și ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet” a fost încheiat contractul de livrare a energiei termice în apă caldă nr. 3081 din 01 mai 2009.

Potrivit pct. 4.5. din contract, dacă consumatorul va încălca termenele și condițiile de plată stipulate la pct. 4.4. al contractului, consumatorul va achita penalitate numai în cazurile și condițiile prevăzute de legislația Republicii Moldova, în vigoare.

Prin acordului adițional la contractul de livrare a energiei termice în apă caldă nr. 3081 din 01 mai 2009, a fost amendat pct. 4.5. al contractului, penalitatea pentru încălcarea termenelor și condițiilor de plată, fiind stabilită de 0,1%.

Din motiv că ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet” nu a îndeplinit obligațiunile contractuale de plată, acumulând pentru lunile ianuarie – mai 2013, datorii la consumul de energie termică în apă caldă, SA „Termocom” a stabilit penalitatea în mărime de 135634,94 lei.

Având în vedere că ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet” a refuzat achitarea benevolă a penalității, SA „Termocom” a înaintat acțiune în instanța de judecată.

Instanțele ierarhic inferioare au emis hotărârile respective.

Cu referire la recursul declarat de ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu”, Colegiul îl consideră neîntemeiat, instanța de apel apreciind just faptele și circumstanțele cauzei.

Or, acordul adițional la contractul de livrare a energiei termice în apă caldă nr. 3081 din 01 mai 2009, invocat a fi nul de către ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet

„Maria Bieșu”, a fost obiectul examinării în cadrul judecării unor altor pricini între aceleași părți cu privire la încasarea penalității pentru alte perioade. Curtea Supremă de Justiție în deciziile sale din 13 noiembrie 2013 și 26 noiembrie 2014 a reținut că acordul adițional, este o parte integrantă a contractului, semnat de ambele părți și care corespunde cerințelor de valabilitate a actului juridic. (f.d.63-66,78-84)

Mai mult, ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” nu a formulat vreo cerere reconvențională împotriva SA „Termoelectrica” privind valabilitatea acordului adițional.

Prin urmare, în speță, recurentul nu poate invoca nulitatea acordului adițional, potrivit căruia, părțile au stabilit o penalitate în caz de neachitate în termen a plăților pentru serviciile prestate.

Coroborând cele expuse, Colegiul consideră că instanța de apel just a considerat neîntemeiate pretențiile ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu”.

Cu referire la recursul declarat de SA „Termoelectrica” Colegiul a constatat că instanța de apel a micșorat, ex-officio, penalitatea încasată de prima instanță, fapt cu care, instanța de recurs nu este de acord, din următoarele considerente.

Potrivit art. 630 alin. (1) Cod civil, în cazuri excepționale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari. La reducerea clauzei penale, trebuie să se țină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci și de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

În acest sens, Colegiul precizează că norma precitată este o normă permisivă, o normă care permite o anumită conduită a instanței de judecată, însă, nu stabilește că decizia de a reduce clauza penală poate fi luată din oficiu, viceversa, instanța poate reduce clauza penală doar în cazul în care debitorul o cere.

Mai mult, în cazul în care instanța reduce clauza penală, urmează să-și motiveze soluția, făcând referire la probe.

La caz, Colegiul sesizează că debitorul, ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” nu a solicitat reducerea clauzei penale.

Instanța de apel, depășind limita de competență, a redus clauza penală, consecvent, fără a-și motiva, cu referire la probe, soluția, fapt ce denotă că decizia instanței de apel în partea reducerii clauzei penale este ilegală.

Având în vedere că instanța de apel, ca rezultat al reducerii clauzei penale, a redus și suma taxei de stat încasată de la ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu”, în condițiile în care, a fost constatată ilegalitatea reducerii clauzei penale, subsecvent, urmează a fi considerată neîntemeiată și reducerea taxei de stat.

Din considerentele expuse și având în vedere, că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată în partea reducerii clauzei penale și a taxei de stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SA „Termoelectrica” și de a casa decizia instanței de apel în această parte, cu menținerea hotărârii primei instanțe. Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat recursul declarat de ÎS „Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu”, motiv pentru care urmează a fi respins și menținută, în această parte, decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) și f) Cod de procedură civilă, Colegiul

civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de întreprinderea de stat „Teatrul de Operă și Balet „Maria Bieșu”.

Se admite recursul declarat de „Termoelectrica” societate pe acțiuni.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 09 septembrie 2015, în partea reducerii clauzei penale de la 135634,94 lei la 5 000 lei și a taxei de stat de la 4069 lei până la 270 lei și se menține hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 12 martie 2014, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „Termocom” societate pe acțiuni în procedura planului împotriva întreprinderii de stat „Teatrul de Operă și Balet” privind încasarea penalității de întârziere.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,  
judecătorul  
Judecătorii

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Tamara Chișcă-Doneva

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală